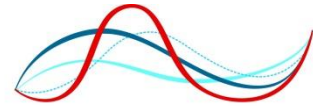

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU
REPUBLIKE HRVATSKE

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE
Promet u morskim lukama
za 2016.

Organizacijska jedinica: Služba statistike transporta i komunikacija
Priredile: Edita Omerzo i Lidija Pilat

svibanj 2020

0. Osnovne informacije

- Svrha, cilj i predmet istraživanja

Svrha statističkog istraživanja o prometu u morskim lukama jest prikupiti osnovne mjesečne podatke o prometu brodova, putnika i robe u morskim lukama Republike Hrvatske.

- Izvještajno razdoblje

Mjesec

- Pravna osnova

- Godišnji provedbeni plan statističkih aktivnosti Republike Hrvatske
- Metodološke osnove za statističko istraživanje Promet u morskim lukama (NN, br. 20/13.)
- 2001/423/EZ: Odluka Komisije od 22. svibnja 2001. o načinima objavljivanja ili širenja statističkih podataka prikupljenih sukladno Direktivi Vijeća 95/64/EZ o statističkim izvještajima u vezi prijevoza robe i putnika morem (priopćena pod brojem dokumenta C(2001) 1456) Tekst značajan za EGP (SL L 151, 7.6.2001.)
- Uredba Komisije (EZ) br. 1304/2007 od 7. studenoga 2007. o izmjeni Direktive Vijeća 95/64/EZ, Uredbe Vijeća (EZ) br. 1172/98, Uredbe (EZ) br. 91/2003 i Uredbe (EZ) br. 1365/2006 Europskog parlamenta i Europskoga vijeća u odnosu na uspostavu NST 2007 kao jedinstvene klasifikacije prevezenih roba određenim načinom prijevoza (SL L 290, 8.11.2007.)
- 2008/861/EZ: Odluka Komisije od 29. listopada 2008. o pravilima za provedbu Direktive Vijeća 95/64/EZ o statističkim izvještajima u vezi prijevoza robe i putnika morem (priopćena pod brojem dokumenta C(2008) 6203) (Kodificirana verzija) Tekst značajan za EGP (SL L 306, 15.11.2008.)
- 2010/216/EU: Odluka Komisije od 14. travnja 2010. o izmjeni Direktive 2009/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o statističkim izvještajima u vezi prijevoza robe i putnika morem Tekst značajan za EGP (SL L 94, 15.4.2010.)
- Uredba (EU) br. 1090/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o izmjenama i dopunama Direktive 2009/42/EZ o statističkim izvještajima u vezi s prijevozom robe i putnika morem Tekst značajan za EGP (SL L 325, 9.12.2010.)
- 2012/186/EU: Delegirana odluka Komisije od 3. veljače 2012. o izmjeni Direktive 2009/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o statističkim izvještajima u vezi prijevoza robe i putnika morem Tekst značajan za EGP (SL L 101, 11.4.2012.)

- Sustav klasifikacije

Adresar morskih luka

Klasifikacija brodskih agenata

Klasifikacija brodara

Klasifikacija broskog tereta

Klasifikacija klasa brodova u bruto tonaži (BT) i nosivosti (DWT)

Klasifikacija vrste broda

Opasni tereti
Pomorska obalna područja
Standardna klasifikacija roba za statistiku prijevoza, verzija 2007.
Svjetske luke
Šifarnik kategorija plovidbe pomorskih brodova
Šifarnik vrsta prometa – pomorski promet
Šifarnik zemalja
Zastave broda – brodski registar
Referentna baza stranih brodova za kružno putovanje

- Koncepti i definicije

Glavni mjesečni i godišnji rezultati jesu:

- Utovarena i istovarena roba u morskim lukama
- Utovarena i istovarena roba u morskim lukama, prema zemljama
- Utovarena i istovarena roba u morskim lukama, prema vrsti robe i vrsti tereta
- Utovarena i istovarena roba u morskim lukama, prema vrsti prometa
- Utovarena i istovarena roba u morskim lukama, opasna roba
- Utovarena i istovarena roba, po lukama
- Ukrcani i iskrcani putnici u morskim lukama
- Ukrcani i iskrcani putnici u morskim lukama, prema zemljama
- Ukrcani i iskrcani putnici, po lukama
- Promet brodova u morskim lukama, prema vrsti, veličini i zastavi.

Luka znači mjesto koje ima mogućnost za sidrenje trgovačkih brodova, za utovar ili istovar tereta ili ukrcaj ili iskrcaj putnika u plovilo ili iz njega.

Statistička luka sastoji se od jedne ili više luka pod nadzorom lučke ispostave koja može registrirati kretanja brodova, putnika i tereta.

Izveštajna luka jest statistička luka za koju se prikuplja statistika o ulasku i izlasku brodova, putnika i robe.

Pomorsko obalno područje obično se definira kao određeni prostor obale uz more, zajedno s otocima. Definira se ili prema jednome ili prema više radijusa luka duž obale ili prema geografskoj širini i geografskoj dužini jedne ili više skupina krajnjih točaka na obalnom području.

Prijevoz robe i putnika morem znači kretanje robe i putnika koji se koriste pomorskim plovilom, na putovanjima koja teku u cijelosti ili dijelom na moru. Uključena je roba prevezena u odobalne pogone i izvađena s morskog dna i iskrcana u luci.

Pomorsko plovilo jest plovilo drukčije od onoga koje plovi isključivo u unutarnjim vodama ili u vodama unutar ili koje usko graniče sa zaštićenim vodama ili područjima gdje se primjenjuju lučke uredbe.

Vrsta tereta jest klasifikacija koja slijedi preporuku Ekonomske komisije Ujedinjenih naroda za Europu br. 21 "Kodovi za vrste tereta, pakiranja i vrste pakiranja" i ona opisuje kako se roba prevozi u pogledu plovila koje se koristi za njezin prijevoz i u smislu lučkih mogućnosti za njezino rukovanje. Vrsta tereta različita je u odnosu na klasifikaciju vrste robe.

Teretni kontejner jest jedinica prijevozne opreme:

1. koja ima trajnu i čvrstu izvedbu, tako da se može upotrebljavati više puta
2. koja je posebno konstruirana za pogodniji prijevoz robe, na jedan ili više načina, bez međuprekrcavanja
3. koja je opremljena uređajima za lakše rukovanje, posebno za prijenos s jednog načina prijevoza na drugi
4. koja je oblikovana tako da olakša punjenje i pražnjenje
5. koja je duljine od 20 stopa ili dulja.

Ro-ro jedinica jest oprema za prijevoz robe na kotačima, kao što su kamion, prikolica ili poluprikolica, koja se može dovesti ili dovući na brod. Lučke ili brodske prikolice uključene su u tu definiciju. Klasifikacija treba slijediti preporuku Ekonomske komisije Ujedinjenih naroda za Europu br. 21 "Kodovi za vrste tereta, pakiranje i vrste pakiranja".

Kontejnerski teret označuje kontejnere s teretom ili bez njega koji su utovareni ili istovareni na brod koji ih prevozi morem.

Ro-ro teret obuhvaća robu, koja jest ili nije u kontejnerima, na ro-ro jedinicama i ro-ro jedinice koje se ukrcavaju na brod koji ih prevozi morem.

Bruto težina robe jest težina prevezene robe, uključujući ambalažu i isključujući tara težinu kontejnera ili ro-ro jedinice.

Bruto tonaža (BT) jest mjera ukupne veličine broda utvrđena u skladu s odredbama Međunarodne konvencije o mjerenju tonaže brodova, 1969.

Bruto nosivost (DWT) jest razlika u tonama između istisnine broda na ljetnoj teretnoj liniji u vodi specifične težine 1,025 i ukupne težine broda, tj. istisnine broda u tonama bez tereta, goriva, maziva, balastne vode, svježe vode i pitke vode u spremnicima, potrošnih namirnica, kao i bez putnika, posade i njihovih osobnih stvari.

Putnik je svaka osoba koja putuje na pomorskom plovilu.

Putnik na kružnom putovanju jest pomorski putnik koji putuje brodom za kružno putovanje. Isključeni su putnici na jednodnevnim izletima.

Brod za kružno putovanje jest brod namijenjen da putnicima pruži potpun turistički doživljaj. Svi putnici imaju kabine, a uključena su sva sredstva za razonodu na brodu. Brodovi koji pružaju redovite trajektne usluge isključeni su, čak i ako neki putnici smatraju tu uslugu kružnim putovanjem. Isključeni su i teretni brodovi koji mogu prevoziti ograničen broj putnika u svojim kabinama. Brodovi namijenjeni dnevnim izletima također su isključeni.

Izlet putnika na kružnom putovanju brodom jest kratak posjet putnika na kružnom putovanju turističkoj atrakciji u luci dok njihova kabina na brodu ostaje rezervirana.

- Statističke jedinice

Statističke jedinice jesu svi brodovi domaće zastave i stranih zastava koji su uplovili u morske luke Republike Hrvatske ili otplovili iz njih bez obzira na aktivnost koju obavljaju u luci.

- Pokrivenost i obuhvat istraživanja

Sve morske luke u Republici Hrvatskoj otvorene za javni pomorski promet brodova, putnika i robe.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Eurostat

Tijela državne uprave, poduzeća, istraživači i znanstvenici, novinari i dr.

1.1.1. Potrebe korisnika

Standard koji je propisao Eurostat zadovoljava domaće i međunarodne korisnike.

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

Ne provodi se mjerenje zadovoljstva korisnika.

1.2. Potpunost podataka

Istraživanje pokriva sve varijable koje su propisane pravnom osnovom.

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Stopa potpunosti podataka jest 100%.

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Nije primjenjivo.

2.1.1. Indikatori uzoračke pogreške

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.1.2. Pristranost u procesu selekcije

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2. Neuzoračka pogreška

Neuzoračka pogreška pojavljuje se u obliku pogreške obuhvata i pogreške mjerenja.

2.2.1. Pogreška obuhvata

Nadobuhvat je uključivanje plovila čija je duljina manja od 12 metara i bruto tonaža manja od 15 BT ili su ovlašteni prevoziti manje od 12 putnika.

Procjena nadobuhvata provodi se na temelju broja prijava dolaska/odlaska broda kojima je bruto tonaža manja od 15 BT te nemaju ni pozivni znak ni IMO broj ni nacionalni identifikacijski broj na temelju kojega bi se provjerila duljina broda ili nosivost putnika.

2.2.2. Stopa nadobuhvata

Stopa nadobuhvata jest 0%.

2.2.3. Pogreške mjerenja

Tijekom statističke obrade administrativnog izvora podataka provodi se logičko-računska kontrola prema utvrđenim algoritmima za pojedine vrste pogrešaka. Za kontrolu je postavljena matrica s 48 uvjeta provjere i kontrole materijala, od ukupnog broja uvjeta 36 je vezano za pogreške koje se ne toleriraju, a 12 su upozorenja koja se provjeravaju i toleriraju.

2.2.4. Pogreška neodgovora

S početkom primjene Hrvatskoga integriranoga pomorskoga informacijskog sustava (CIMIS) za evidentiranje dolazaka i odlazaka brodova u nacionalnoj linijskoj plovidbi od rujna 2014. brodari više ne procjenjuju težinu tereta u cestovnim teretnim vozilima i pratećim prikolicama u unutarnjem prometu te podatak više nije dostupan.

2.2.5. Stopa neodgovora jedinice

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

2.2.6. Stopa neodgovora na određenu varijablu (stavku)

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

2.2.7. Pogreške obrade

Pogreške unosa otklanjaju se automatskom procedurom obrade podataka. U slučaju podataka koji nedostaju te nekonzistentnih ili netočnih ulaznih podataka provodi se imputacija podataka historijskom determinističkom metodom (na temelju povijesnih podataka). Imputacija se provodi na varijablama koje imaju utjecaj na izračunavanje ukupnog agregata te poboljšava kvalitetu konačnog rezultata. Imputacijom eliminiramo moguću pristranost u rezultatima koja nastaje kao rezultat netočnih podataka ili pak podataka koji nedostaju te ispravljamo distribuciju podataka kako bismo svojim korisnicima prikazali što realniju i reprezentativniju sliku prometa brodova, putnika i robe u morskim lukama Republike Hrvatske. Državni zavod za statistiku provodi i analizu konzistentnosti u tijeku vremena kako bi se uočili nerazmjeri u porastu ili padu prometa te provodi provjeru zrcalne statistike. Kontrola konzistentnosti i zrcalne statistike provodi se na mjesečnoj, tromjesečnoj i godišnjoj razini.

2.2.8. Stopa imputacije

Neutežena stopa imputacije za određene varijable:

Varijabla	Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Siječanj	Veljača	Ožujak	Travanj	Svibanj	Lipanj	Srpanj	Kolovoz	Rujan	Listopad	Studeni	Prosinac	Prosječno
sve	Hrvatska		4,5	4,5	5	4,5	4	3,8	4,3	4	4,4	4,9	4,1	0	4,1

%

2.2.9. Stopa uređivanja – LRK

Neutežena stopa uređivanja za određene varijable:

Varijabla	Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Siječanj	Veljača	Ožujak	Travanj	Svibanj	Lipanj	Srpanj	Kolovoz	Rujan	Listopad	Studenj	Prosinac	Prosječno
sve	Hrvatska		0,2	0,3	0,2	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3

2.2.10. Stopa učinkovitosti LRK

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

2.2.11. Pogreška izbora modela

Nije primjenjivo.

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

U istraživanju se ne objavljuju privremeni podaci i zbog toga nisu predviđene redovite revizije.

2.3.2. Praksa revizije podataka

U istraživanju se ne objavljuju privremeni podaci i zbog toga nisu predviđene redovite revizije. Neplanirane revizije izazvane događajima koje nije bilo moguće predvidjeti i na koje nije bilo moguće unaprijed utjecati (naknadne promjene u izvorima podataka ili naknadno utvrđene pogreške u prethodno dostavljenim podacima) prema pravilu se diseminiraju u najkraćem mogućem roku.

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.4. Desezoniranje (vremenska prilagodba)

Nije primjenjivo.

3. Pravodobnost i vremenska određenost

3.1. Pravodobnost

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Pravodobnost konačnih rezultata jest T + 40,75 dana.

3.2. Vremenska određenost

3.2.1. Vremenska određenost – isporuka i objavljivanje

Vremenska određenost je 1.

4. Dostupnost i jasnoća

Tiskane publikacije i internetske stranice DZS-a:

Mjesečno priopćenje, Statistika u nizu, baza podataka, godišnji podaci u ostalim publikacijama DZS-a.

4.1. Naslovi Priopćenja u kojima se objavljuju podaci

Priopćenje "Promet u morskim lukama" – mjesečni podaci

4.2. Naslovi ostalih publikacija u kojima se objavljuju podaci

Statistika u nizu

Statistički ljetopis Republike Hrvatske

Statističke informacije

Hrvatska u brojkama

Statističko izvješće "Transport i komunikacije"

4.3. Mrežne (on-line) baze podataka u kojima se objavljuju podaci (npr. Popis poljoprivrede u PC Axisu)

Baze podataka u PC Axisu, Transport i komunikacije, Promet u morskim lukama

4.4. Dostupnost mikropodataka

Uvjeti prema kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikropodacima propisani su Pravilnikom o uvjetima i načinu korištenja povjerljivih statističkih podataka za znanstvene svrhe.

4.5. Dostupnost metodoloških dokumenata

Priopćenje "Promet u morskim lukama"

Statistika u nizu

Statistički ljetopis Republike Hrvatske

Statističke informacije

Hrvatska u brojkama

Baze podataka u PC Axisu

Metodološke osnove za statističko istraživanje Promet u morskim lukama – internetske stranice DZS-a

Pojmovnik za statistiku prometa – četvrto izdanje (internetske stranice DZS-a)

5. Usporedivost

5.1. Asimetričnost zrcalnih statistika

Zrcalna provjera provodi se radi usporedbe konzistentnosti prometa između dviju luka partnera. Provjera se provodi za unutarnji promet na mjesečnoj razini, a usporedba međunarodnih deklaracija moguća je kad su raspoloživi podaci prometa u morskim lukama država članica EU-a (obično godišnje).

5.2. Usporedivost tijekom vremena

5.2.1 Duljina usporedivih vremenskih serija

Duljina usporedivih vremenskih serija jest:

Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Siječanj	Veljača	Ožujak	Travanj	Svibanj	Lipanj	Srpanj	Kolovoz	Rujan	Listopad	Studeni	Prosinac	Prosječno
Hrvatska	brodovi	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	150,5
Hrvatska	putnici	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	65,5
Hrvatska	roba	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	150,5

5.2.2 Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

U skladu s Odlukom Komisije br. 2005/366/EZ, putnici na brodovima za kružna putovanja koji su na izletu broje se samo prilikom iskrcaja.

6. Koherentnost/smisljenost

6.1. Koherentnost/smisljenost između kratkoročnih i strukturnih podataka

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

6.2. Koherentnost/smisljenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

6.3. Koherentnost/smisljenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

7. Troškovi i opterećenje

7.1. Troškovi

S obzirom na to da se podaci preuzimaju iz postojećega administrativnog izvora, tj. Hrvatskoga integriranoga pomorskoga informacijskog sustava, i da su u suradnji s Ministarstvom pomorstva, prometa i infrastrukture na unosu u informacijski sustav ugrađene određene kontrole, troškovi proizvodnje i obrade minimalni su u odnosu na količinu podataka koji se obrađuju. Istraživanje je dobar primjer sinergije između razvoja za e-pomorstvo nadležnoga pomorskog tijela i potreba statistike.

7.2. Opterećenje

Administrativni izvor podataka jest Hrvatski integrirani pomorski informacijski sustav (CIMIS), koji je kreiran kao nacionalno jedinstveno sučelje za olakšavanje dostave podataka svim relevantnim službama u zemlji u procesu prijave doplovljenja broda u luku ili otplovljenja broda iz luke. U sustav CIMIS putem ovlaštenih pomorskih agenata i brodara brodovi dostavljaju, među ostalim podacima, i podatke o prometu robe i putnicima. Točnost i cjelovitost podataka u službenom postupku prijave verificira lučka kapetanija.

Kroz nacionalni sustav bilježenja prometa brodova odabrani setovi podataka distribuiraju se svim dionicima prema njihovim potrebama. Jedan od dionika koji je uključen u sustav jest i Državni zavod za statistiku.